

## **"Öyle ise onun elinde kabul edilip, öylece delail-i isbata bakılacak." Bu cümleye misal verebilir misiniz? Yani Kur'an'ın kelimullah olduğu kabul edilerek veya beşer kelamı farz edilerek bakılırsa delil nasıl mahiyetini değiştirir?**

---

Kur'an-ı Kerim'deki sure ve ayetlerin arkasında Allah'ın ezeli ve ebedi olan isim ve sıfatları vardır. Kur'an; *"İsm-i a'zamdan ve her ismin a'zam mertebesinden nazil"* olmuştur.

Arza der; **"Ey arz suyunu yut!.."** bulutlara der **"Ey bulut gizlen!.."**, güneşe der **"Ey güneş dürül!.."**. Bütün bu emirleri verebilecek, ancak Allah'ın ezeli ve ebedi isim ve sıfatlarıdır.

Bu ifadelerin ve emirlerin arkasında insan farz edilse, bu emirler çok maskara ve şarlatanlık olur. Kur'an, -hâşâ- insanların elinde oyuncak ve rezil bir duruma düşerdi. Zira bir insanın güneşe hitaben; "dürül" ya da "açıl" emri komiklik ve şarlatanlıktan başka bir şey değildir. Faraza, Kur'an'a Hazret-i Muhammed (asm)'in bir kelamı, bir yazması nazarı ile bakılırsa, Kur'an baştan sona kadar tezat ve tenakuzlarla dolu bir hal alır. Zira ayet ve surelerin arka planında insan bir zerre kadar kalır. Ayetlerin ağırlığının altından insan kalkamadığı için, Kitap anlaşılmaz ve bütün güzellikleri söner gider.

Aslı itibari ile Kur'an'da bir eksiklik ve bir kusur yoktur. Eksiklik ve kusur insanın bakış açılarıdır. İnsan bazen, gözünün önüne eğilmiş, hilale benzer bir kirpiği gök yüzündeki hakiki hilal ile karıştırabilir. Yani insanların bakış açısı eşyanın aslını zıddına dönüştürebiliyor.

Madde kusurlu ve ezeliyete hiç kabiliyeti olmadığı halde, insan ona ezeliyet atfedebiliyor. Demek arıza eşyada değil, insanın bakış açılarıdır. Kur'an aslı itibari ile mahzeni mu'cize iken, hastalıklı bakış sayesinde tenakuzlar yumağı haline dönüşebiliyor.

**Telkin ve ön kabullerle Kur'an'a bakılırsa**, bütün güzellikleri ve incelikleri saklanır, görünmez. Ama telkin ve peşin hükümlerden arınmış olarak Kur'an'a dikkat ile bakılırsa, her yönü ile mükemmel ve mucize olduğu anlaşılır. Belki biz bu mu'cizelerin hepsini bizzat göremeyebiliriz, lakin âlimlerin tespit ve tayini ile onlar da görünebilir.

Delil esas noktasında değişmiyor, ama o delili idrak etme değişiyor. Mühim olan delilin aslı değil, o delilin insan fikrinde nasıl idrak edildiğidir. İnsanın idraki iyi

---

olursa, delilin aslı işe yarar, ama insanın düşüncesi kötü olursa, delilin aslı da bir işe yaramaz.

Asr-ı saadette Kur'an'a Allah kelamı nazarı ile bakanlar her harfinden okyanus gibi feyiz alırlarken, -hâşâ- ona beşer düzmecesi nazarı ile bakanlar her harfinde küfür bataklığına saplanmışlar. *Bu durumda Kur'an birisine hidayet vesilesi iken, diğerine dalalet vesilesi olmuş olur.* Demek insanın bakışı ve düşüncesi çok ehemmiyet arz ediyor.